Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. № 249 | JERSEY CITY and NEW YORK, | TUESDAY, DECEMBER 31, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1996 р. | Ч. 249 РІК CIII.

УКРАЇНА ХОЧЕ ЗМІНИТИ УМОВИ ЧУЖОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Київ. — Президент Леонід Кучма сказав, що Україна збирається наступного року змінити інвестиційний клімат, який тепер, за його словами, є „близький до неґативного“, повідомило 27-го грудня аґентство Ройтерс.

Звертаючись до Національної аґенції реконструкції і розвитку, Л. Кучма [illegible]явив, що одним з [illegible]их завдань в 1997 [illegible] створення клімату [illegible]вір'я, щоб чужоземні інвестори не боялися приходити на український ринок.

Чужоземні інвестори і деякі уряди піддавали Україну критиці за нечіткі закони, хаотичні правила оподаткування, високі податки і корупцію.

Як відомо, Україна спромоглася привабити всього біля 1.2 блн. дол. чужоземних інвестицій. Упродовж перших дев'яти місяців цього року чужоземні інвестиції були 375.6 млн. дол.

За словами Л. Кучми, чужоземні інвестиції мають стратегічну важливість для економіки, яка, за офіційною прогнозою, має піднестися в наступному році перший раз від часу здобуття незалежности.

Л. Кучма реформує військові підприємства

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 25-го грудня, Президент України Леонід Кучма зустрівся з профспілковими керівниками військово-промислового комплексу.

Темою обговорення були шляхи виведення з кризи підприємств військово-промислового комплексу. За словами Президента, в нинішніх умовах піднятти рівня виробництва в галузях цього комплексу залежить від загального піднесення промисловости. І все разом залежить від прийняття нового бюджету і нових податкових законів. Ще в травні Л.Кучма доручив підготувати новий пакет документів, спрямований на економічні перетворення, але Верховна Рада так і змогла їх затвердити.

Відсутність законів гальмує реформи і розвиток промисловости. Зокрема, сказав Президент, уже випробовується побудований у Києві новий літак АН-70 і можна було б розгорнути виробництво прогресивних літаків АН-70, АН-140 і АН-138. Це забезпечило б велике число робочих місць і великий економічний ефект. Отож Президент вважає за необхідне розвивати нові конкурентноздатні наукомісткі технології силами всіх працівників військово-промислового комплексу.

„Економіст" робить оцінку сьогоднішньої України

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К). — Поважний і загально шанований лондонський тижневик „Економіст" посвятив знову Україні багато уваги у числі з 14-го грудня. У двох статтях журнал подає сьогоднішній стан України як на політичному, так і економічному відтинку, як також оцінює кризу з Севастополем, якого уважає ключевим у дальших стосунках із Росією і ситуацією в Криму.

В характеристиці сьогоднішньої України автор старається безсторонньо подати усі від'ємні, але і додатні моменти, які заіснували в Україні, зокрема, коли йдеться про політику Президента Леоніда Кучми та його найближчого оточення. „Економіст" уважає, що Л. Кучма пішов надто далеко, допускаючи до панування на політичному, але і на фінансовому відтинках своїх старих приятелів із Дніпропетровського, занедбуючи інших. Стаття характеризує сильну опозицію до Кучми, яку веде Євген Марчук, наслідки убивства Євгена Щербаня і ролю, яку відіграє „марксист", голова Верховної Ради Олександер Мороз. На думку автора статті, майбутнє Л. Кучми є не надто рожеве, хоча він може похвалитися двома дійсними успіхами. Одним із них уважають те, що Президентові вдалося переконати ЗСА про важливість України для стабільности Східньої Европи і тим здобути їх фінансову поміч, а другим те, що вдалося сповільнити інфляцію і гривня якось втримується на поверхні.

Але англійський економічний тижневик глядить на близьке майбутнє України через призму Севастополя і розв'язки цього питання поміж Росією і Україною.

Північна Корея висловлює „глибокий жаль"

Сеул, Південна Корея. — У неділю, 29-го грудня, Північна Корея зробила несподіваний крок і публічно висловила свій „глибокий жаль" з приводу висадки їхнього підводного човна з 26-членною озброєною залогою у водах Південної Кореї минулого вересня, „за трагічну втрату людського життя" та приобіцяла докласти всіх зусиль, щоб цього більше не трапилось.

Ці публічні перепросини Північної Кореї здивували багатьох і були дуже не типовим кроком дотеперішньої її політики, що й викликає сумніви у пересічних громадян у їхню щирість. Одначе політичні аналітики уважають, що Північна Корея мусить бути в дуже скрутному положенні, коли вирішила це зробити. Південна Корея перепросини прийняла, а ЗСА уважають, що це є першим кроком до відновлення переговорів між обидвома Кореями щодо мирного співіснування на Корейському півострові.

Тлінні останки 24-ох убитих північних корейців зі згаданого підводного човна, які зі зброєю намагалися просякнути на територію Південної Кореї передано у понеділок, 30-го грудня, зразу після публічного висловлення "глибокого жалю" Північною Кореєю. Одначе при передачі тлінних останків загиблих, яка відбулася у прикордонній місцевоті Пенмунджон за посередництвом ЗСА і командування мироносних військ Організації Об'єднаних Націй, настанова не була такою примирливою зі сторони Північної Кореї, як її заява з попереднього дня. Під час церемоніяльну передачі тлінних останків загиблих, крізь голосники з північнокорейської сторони неслися голосні та образливі лайки в сторону Південної Кореї.

П. Лазаренко закликав парлямент схвалити податкові закони

Київ. — Прем'єр-міністер Павло Лазаренко застеріг депутатів, що якщо вони не схвалять на початку наступного року пакет реформ у податковій системі, економіка ще більше впаде, повідомило 27-го грудня агентство Ройтерс.

За його словами, якщо податкові закони не будуть прийняті, валовий національний продукт зменшиться в 1997 році на 4 відс., а в 1998 році на 3.8 відс.

П. Лазаренко закликав парляментаристів прийняти проєкт державного бюджету, в якому містяться нові податкові закони, в січні або лютому. Якщо бюджет буде прийнято, економіка, за офіційними передбаченнями, має потрохи піднестися.

Як відомо, проєкти нових податкових законів і проєкт бюджету Уряд подав на розгляд парляменту в листопаді. За словами П. Лазаренка, бюджет неможливо виконати без запровадження нових податкових законів, які змусять випливти на поверхню значну частину тіньової економіки.

Несприятливі для підприємств податкові закони змушують їх шукати ринок поза офіційною економікою.

Прем'єр також сказав, що Україна більше не може собі дозволити оплачувати громадянам ті самі соціяльні пільги, що були за совєтських часів.

Програма енерґетики і закриття ЧАЕС потребує підтримки

Київ (УНІАР). — Прем'єр-міністер України Василь Дурдинець зустрівся з делегацією "великої сімки". Він поінформував, що програма України щодо закриття Чорнобильської АЕС чітка і передбачлива, але нагальною залишається проблема її фінансування.

Настав час чіткіше визначити основні економічні параметри, пов'язані із закриттям ЧАЕС. Угода, підписана з Европейським банком реконструкції і розвитку передбачає кредит 118 млн. екю та ще 37.5 млн. екю обіцяє надати комісія европейського співробітництва.

Виведення з експлуатації ЧАЕС пов'язано із енергозабезпеченням України, тому треба невідкладно будувати нові бльоки Хмельницької та Рівненської АЕС, а також подбати про альтернативні джерела енергозабезпечення.

Особливу тривогу викликає стан саркофагу над зруйнованим четвертим енергоблоком ЧАЕС. Контролю над ним здійснює Міжнародний чорнобильський науководослідний центр, у праці якого В. Дурдинець закликав взяти участь і представників "великої сімки".

Міністер охорони довкілля Юрій Костенко вважає, що найболючішим питанням є перетворення саркофагу на екологічно безпечну систему. Адже при його споруджені не витримувалися ніякі міжнародні норми щодо поводження з ядерними матеріялами і високоактивними відпадами. Крім того, всі оперативні післяаварійні дані перебувають в руках Росії, яка тримає їх у таємниці. Отже ніхто не знає, наскільки серйозною є загроза поновлення ланцюгової реакції у середині саркофагу. З огляду на це українські фахівці виступають проти спорудження бетонної монолітної оболонки над саркофагом і наполягають на видаленні з нього паливомістких матеріялів. Але це процедура складна, дорога і завершити її можна буде не раніше, ніж через 30-50 років.

У Львові розпочався процес проти торгівців немовлятами

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує ред. Марта Коломиєць в „Українському Тижневику", а рівночасно також вістку подає російський щоденник „Новоє Русскоє Слово" в Ню Йорку, довгоочікуваний процес проти лікарів та високопоставлених урядовців в адміністрації Львова розпочався 25-го грудня ц. р. Перед судом станули заступник посадника Львова Юрій Зима, [illegible] голова Галицького району Зіновій Урсул [illegible] два лікарі — д-р Володимир Дорошенко і д-р Богдан Федак. Усі вони оскаржені в нелеґальному продажу немовлят чужинцям в роках 1992–94 та за виїмком Ю. Зими сидять у тюрмі вже майже два роки, від часу, коли цей злочин вийшов наяву.

Людмила Орнст, головна лікарка лікарні Кам'янка Бузька, яка була арештована із-за цієї самої справи в лютому 1995 року, була звільнена з тюрми в серпні у зв'язку зі загальною амнестією з приводу 5-річчя незалежности України. Вона буде зізнавати з вільної стопи у процесі та погодилася бути свідком проти своїх колеґ — д-ра Дорошенка і д-ра Федака. Сподіються, що у процесі буде зізнавати понад 100 свідків. Ю Зима буде зізнавати з вільної стопи, але мусів підписати заяву, що в часі процесу він не опустить місця свого замешкання. Його оскаржують в переступленні прав, використовуванні офіційного посту, фальшуванні документів і недбальстві.

Негайно після початку процесу Ю. Зима зложив прохання відкласти дальший перебіг до часу, коли його адвокат познайомиться з усіми прилогами та виясненнями, що їх предложили інші оскаржені. На підставі цього прохання суд перенесув процес до 13-го січня 1997 року.

І. Белл стала координатором КУС

Оттава, Онт. — Катедра українських студій повідомляє про призначення Ірини Белл координатором діяльности та діловодства Катедри Українських Студій в Оттавському університеті. І. Белл приносить в працю катедри багато професійної та доброчинної практики. Колишній заступник голови багатомовної бібліотеки служби Національної бібліотеки Канади, І. Белл була і продовжує бути активною в оттавській українській громаді. Колишній президент Оттавського відділу Товариства Українсько-Канадських Професіоналістів та Підприємців, І. Белл тепер є одним із віцепрезидентів Оттавського відділу Конгресу Українців Канади.

У своїй новій ролі координатора діяльности катедри І. Белл продовжить працю над створенням адміністративних структур катедри та братиме участь у готуванні конференції „Towards a New Ukraine".

Приготування до вшанування Владики Лостена завершуються

Ню Йорк. — Метрополітальний Український Католицький Комітет інформує, що підготова до бенкету на пошану Єпископа Стемфордської Епархії Української Католицької Церкви Василя Лостена з нагоди срібного ювілею єпископських свячень, завершується. Комітет, під головуванням інж. Мирослава Шміґеля відбув ряд засідань, устійнив усі деталі святкувань та проголосив час та місце в пресі. Як відомо, бенкет запланований на неділю, 12-го січня, на год. 6-ту вечора і відбудеться він в Шератон Ню Йорк готелі, при 7-ій аве. і 52-ій вул.

Комітет повідомляє, що продаж квитків продовжено до 8-го січня і можна замовляти їх за оплатою 125 дол. від особи під такою адресою Jubilee Committee c/o Diocesan Chancery, St. George Parish Office, 30 E. 7th St. New York, 10003; тел.: (203) 324-7698 ext 16 or (212) 674-1615.

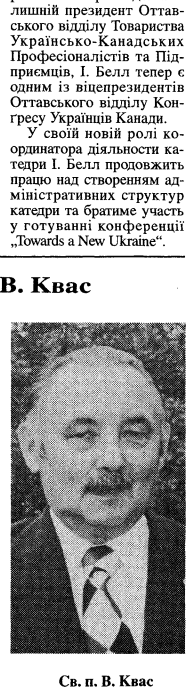
Як відомо, ввесь дохід із бенкету призначений на виховання так потрібних тут і в Україні молодих священиків.

Помер В. Квас

Керґонксон, Н. Й. — Тут у місцевій лікарні помер в суботу 28-го грудня по короткій недузі відомий широко в українській громаді колишній управитель Союзівки Володимир Квас продовж 28-ох років.

Народжений 17-го березня 1916 року в Божтиші Золочівського повіту в західній Україні, працював до вибуху Другої світової війни у кооперативному русі, а після переїзду до ЗСА відразу включився в українське громадське життя, а передусім в життя Українського Народного Союзу, сповняючи функції секретаря

(Закінчення на стор.3)

Св. п. В. Квас

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СТРАЙКУЮТЬ ЗАЛІЗНИЧНИКИ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Залізничники станції "Інкерман-2" проводять багатоденний страйк, вимагаючи виплати платень, заборгованих за останні два місяці. Страйкарі, які мають середню місячну платню 200-300 гривень, перестали приймати вантажні потяги і у випадку невиконання їхніх вимог до нового року погрожують це саме зробити з пасажирськими.

ВИБУХ ҐРАНАТИ ПОЗБАВИВ РОДИНУ ЖИТЛА

ЄВПАТОРІЯ. — Вибухом гранати завдано великої шкоди приватному будинку на вулиці Загородній, внаслідок чого родина, яка там мешкала, втратила серед зими дах над головою. Ніхто з чотирьох осіб — чоловік, дружина і двоє дітей — не постраждав. За попередніми даними до будинку ввірвалося кілька озброєних невідомих, які почали вимагати від господаря 30,000 дол. Не отримавши грошей, вони вийшли надвір і кинули у вікно гранату.

ПРЕЗИДЕНТ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ З ЖУРНАЛІСТАМИ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма провів на телебаченні 60-хвилинну зустріч з представниками засобів масової інформації. Він сказав, що статус Севастополя не може бути темою переговорів з Росією. Говорити можна лише про перебування російської фльоти в Севастополі. Для продовження переговорного процесу з Росією, на думку Л.Кучми, необхідно, щоб російські Державна дума і Рада Федерації скасували свої "невдалі рішення щодо Севастополя". Л.Кучма підтримав розгляд у Верховній Раді законопроєкту про виведення російських військ з української території, але запропонував слова "російських військ" замінити на "чужоземних військ". Президент скритикував Уряд за спізнення з реформуванням податкової системи, а Верховну Раду за те, що перебрала на себе багато функцій щодо зміни податкової політики. Президент зазначив, що форсоване ухвалення Конституції залишило в ній багато "білих плям" і сьогодні кожний політик намагається переписати Конституцію на свій лад.

НРУ ПІКЕТУВАВ РОСІЙСЬКУ АМБАСАДУ

КИЇВ. — Тут активісти Народного Руху України пікетували амбасаду Російської Федерації, тримаючи транспаранти з написами: "Росіє, геть руки від Білорусі!", "Геть режим Лукашенка!" тощо. Подібні акції відбулися у Варшаві, Вільнюсі і в самій Білорусі. Водночас у Росії проведено опитування, яке показало, що подіями в Білорусі цікавляться лише 17 відсотків росіян. Крім того, НРУ оприлюднив заяву, у якій пропонує оголосити персоною нон-ґрата в Україні посадника Москви Юрія Лужкова, який протягом довгого часу активно демонструє імперські та антиукраїнські погляди, іґнорує норми міжнародного права, міжнародні угоди й елементарну етику дипломатичних відносин, висловлюючи від імени Росії територіяльні претенсії до України, зокрема в питаннях Криму і Севастополя.

ПРО ЛЕҐІТИМНІСТЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

КИЇВ. — Представник депутатської групи "Конституційний центр" Петро Шейко вважає, що Верховна Рада України є нелегітимною, а тому під сумнівом є і легітимність ухвалених нею законів. "Згідно з Конституцією має відбутися процедура вступу на пост депутата. Оскільки її не було, то ні один з депутатів не є на своєму пості легітимно", — зазначив П. Шейко. Він також повідомив, що 63 депутати-комуністи так і не присягнули Україні, чим забезпечили собі можливість творити антиукраїнські закони.

КОНЦЕРТ СОФІЇ РОТАРУ ВИЯВИВСЯ НАДТО ДОРОГИМ

ТРУСКАВЕЦЬ. — Тут мав відбутися концерт відомих українських співачок Софії Ротару та її сестри Аурики. Керівник місцевої філії спільного підприємства "Студія Лева" Михайло Федішин за два дні до концерту підвищив ціну квитків на концерт до 50 гривень. Купити ж квитки за таку суму змогли лише 97 осіб. Концерт довелося відкласти.

У СВІТІ

У П'ЯТНИЦЮ, 27-ГО ГРУДНЯ, чотири тижні після операції пістряка легень, звільнено з лікарні чеського президента Вацлава Гавела, якому лікарі в понеділок, 2-го грудня, усунули півничовий злоякісний наріст і пів правої легені. Три дні після того В. Гавел, який є наловговим курцем, дістав запалення легенів і він мусів користуватися респіратором. Цього тижня його забрали з палати інтенсивного піклування, однак залишили ще на кілька днів у лікарні.

З ОФІЦІЙНИМИ ТРИДЕННИМИ відвідинами до Москви у четвер, 26-го грудня прибув китайський прем'єр-міністер Лі Пеньг. Першочерговою метою цих відвідин є зміцнити політичні та економічні стосунки між Китаєм і Росією, котрі були дещо напружені від ранніх 1960-их років. Китайський прем'єр-міністер Лі Пеньг зустрівся з російським президентом Борисом Єльцином у п'ятницю, 27-го грудня, і був першим зі закордонних мужів, що був прийнятий ним, після його видужання.

У МОСКВІ 3-ГО ЛИСТОПАДА вбито американського підприємця Пола Тейтума. Місцеві поліційні власті та слідчі зразу уважали це вбивство справою порахунків і ривалізації. Одначе згідно з повідомленням газети „Комерсант", останніми днями затримано чоловіка на прізвище Ахабазов, котрий на початку цього року вимагав від П. Тейтума один мільйон доларів і його оскаржено у вбивстві згаданого підприємця.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ЧОЛОВІК, якого засуджено на 99-річне ув'язнення за вбивство, тому майже 30 років, відомого муринського пастора і громадського діяча Мартина Лютера Кінґа, мол., відвезено з тюрми до лікарні через відмову функціонування печінки. Цілий тиждень Джеймс Ерл Рей перебував у комі, відзискавши притомність дальше знаходиться у критичному стані в Колюмбійській меморіяльній лікарні у Нешвіллі, Тенн. На початку Дж. Рей сам признався, що він у 1968 році убив М. Л. Кінґа, але пізніше відпекався цих зізнань і твердить, що він не є убивцем М. Л. Кінґа.

ЗА НЕПРИСТОЙНУ ПОВЕДІНКУ з підлеглим йому військовиком жіночої статі, колишньому командирові ескадрони літаків Авакс знижено військовий стаж до полковника та запропоновано йому добровільно відійти на пенсію. Колишній генерал Роберт Нювелл погодився на це позасудове рішення і не вносить апеляції, про що повідомив майор Джо ЛаМарка, речник летунської бази ім. Ленґлі у Вірджінії.

ВІДОМИЙ МУРИНСЬКИЙ АКТИВІСТ Джессі Джексон, який минулого тижня гостро скритикував, як понижуючі та образливі заходи однієї місцевої шкільної ради в Каліфорнії увести у шкільну програму навчання так званої „чорної англійської", вже цього тижня змінив свою думку. Після кількох телефонічних розмов і вияснень, що це буде тільки вишколюватися учителів, з допомогою котрих плянують вчити анлійської мови тих дітей, котрим потрібна допомога.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Напередодні Нового Року

Кожна зміна в житті людства є важливою, бо її впливи посередньо чи безпосередньо, скоріше чи пізніше, в той чи інший спосіб заторкують буття всього живучого. Тому що зміни бувають всілякими, їх сприймається з обережною і настороженою цікавістю та терпеливо очікується їхніх наслідків. До таких змін належить і прихід Нового Року, зокрема ще й тоді, коли він рік за роком наближає людство до нового XXI тисячоліття, а з цим і до невідкличного запитання — яким воно буде і що нам принесе?

Напередодні Нового Року треба доконче посортувати події пройшлих місяців, закарбувати їх у лябіринтах людського розуму, збагнути їхній моральний сенс, тобто віднести до позитивних чи неґативних, важливих і незначних, і тільки тоді притаманна людині мудрість може відкрити перед очима образ прийдешнього.

Минулий рік мав чимало важливих подій для багатьох, але для України він був таки вийнятковим. Коли світ ці чи інші події сприймав тільки як самозрозумілі факти, то для України та її закордонної діяспори деякі з цих подій були не тільки вагомими, але в першу чергу подіями, які золотими буквами вписалися в історію народу і молодої п'ятирічної незалежної держави. Найперше гідно відзначено 10-ліття Чорнобильської трагедії, з пригадкою цілому світові про небезпеку, котра чигає на людство. Не повних три місяці пізніше Верховна Рада України у важких, але тріюмфальних болях породіллі схвалила Конституцію та запровадила гривню, як державну валюту. Українські змагуни вперше виступили на літніх Олімпійських Іграх в Атланті, як окрема одиниця незалежної держави Україна,та своїми здобутками забезпечили Україні почесне місце у першій десятці спортових гігантів світу. А тоді з небуденним вивінуванням оптимізму і віри у власні сили відзначувано в Україні та поза її кордонами, де тільки живуть українці, перше п'ятиліття незалежности української держави.

В Америці тріюмфувало передвиборче політиканство, аж до перемоги в листопаді Билла Клінтона на другу каденцію найвищої влади в країні — Президента З'єднаних Стейтів Америки.

Організація Об'єднаних Націй обрала Кофі Аннана своїм новим керівником на місце Бутроса Бутроса-Ґалі, та в спілці з іншими намагається полагодити існуючі конфлікти в Заїрі, Пакістані, Чечні та Білорусі. Залишає у спадку старий рік не полагоджені, задавнені конфлікти Боснії-Герцеґовини, Ізраїля і палестинців і для балянсу докинув нові кризи в Сербії та Перу. Все ж таки, коли призадуматися над всіми подіями минулого року, то треба дякувати Вищій силі за те, що радісне таки тріюмфувало над сумним, а окрема коли ідеться про Україну.

Однак не можна забувати про те, що в очікуванні прийдешнього невідомого в новому році треба залишити багато місця на поліпшення всіх отих ситуацій, конфліктів і криз минулого року. Найперше, кожний посвоєму нехай готується до більшого вкладу у поліпшення власного і довколишнього буття. Без зайвих тріюмфальних обіцянок хай прикріпить свою цеголку у покращання особистого, домашнього і громадського життя, а це в свою чергу дасть далекосяжні успіхи. Не очікуймо будь-якої милостині, бо це тільки понижує, навпаки — зважмо власні сили, використаймо їхній потенціял і тоді з гідністю приймаймо допомогу інших.

Напередодні Нового Року застановімся над нашими сподіваннями у майбутньому. Обміркуймо наші пріоритети та не вагаймося признатися до помилок, але з думкою про їх виправлення. Побажаймо собі взаємно кріпкого здоров'я, котре допоможе нам здійснити всі задуми, а разом з тим отримаємо радість та вдоволення. Все інше залежатиме тільки від нас самих і наших спільних зусиль перевести задумане в життя.Тоді новий 1997 рік напевно принесе нам багато вдоволення, Україні — самопошани і добробуту, Америці — дипломатичних перемог, а світові — сподівань і віри на краще майбутнє.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Володимир Звіглянич

ПОВЕРНЕННЯ ЄЛЬЦИНА І УКРАЇНА

Російський президент Боріс Єльцин повернувся, як і обіцяв, до свого кремлівського бюра рано вранці в понеділок, 23-го грудня, і цим, властиво, розпочав свою другу каденцію президентства. Хоча він виграв президентські вибори у себе вдома півроку тому, танцюючи, цілуючи дітей та пенсіонерів і роздаючи обіцянки виплатити більйонові (у доляровому обчисленні) заборгованості для працівників бюджетної сфери, ці обіцянки виявилися невиконаними, а сам суб'єкт обіцянок надовго зник з публічного поля зору. Єльцинське оточення довго відмовчувалося стосовно відсутности свого шефа, потім почало брехати, кажучи, що у нього болить горло після президентської кампанії, нарешті через два місяці після офіційної перемоги насмілилися визнати очевидне — що він потребує поважної серцевої операції.

Здоров'я президента як чинник політики

Ця новина, яка очевидно порушувала стару кремлівську традицію приховання правди про здоров'я найвищих речників країни і не менш очевидно знаменувала підсилення ваги лібералів єльцинського кола, насамперед шефа його адміністрації, Анатолія Чубайса, тим не менш викликала зливу спекуляцій та відверту боротьбу за владу.

Найпершим нерви не витримали у, здавалося б, найвитривалішого політика — призначеного Єльцином на пост секретаря Ради безпеки (у знак подяки за підтримку під час другої тури виборів) генерала-афганця Александра Лебедя. Він відверто закликав Єльцина зрезиґнувати і проголосити нові вибори, які Лебедь, користуючись тоді популярністю серед населення за припинення бойні у Чечні, сподівався легко виграти. Але під тиском Чубайса та доньки Єльцина, Тетяни Дяченко, Лебедя було викинуто з московського політичного Олімпу. Цікавим є питання, що заслуговує на окремий розгляд: чи є у Лебедя політичне майбутнє тепер, коли його колишній шеф повернувся до свого офісу?

Єльцин вернувся в „іншу країну"?

Іншим, не менш цікавим, є питання, яка тенденція російської політики буде домінувати з поверненням Єльцина. Адже не секрет, що до нього можна застосувати вислів однієї з російських газет з приводу повернення Ґорбачова з Форосу під час серпневого путчу 1991 року: „Ґорбачов повертається в іншу країну". Єльцин був відсутній не три дні, а майже шість місяців. Росія суттєвим чином змінилася за час його відсутности. Тенденція „візантизму", тобто закулісних інтриґ кремлівського оточення на шкоду демократичним методам вироблення та прийняття рішень, все глибше закорінюється. Досить нагадати скандал зі стенограмою запису розмови Анатолія Чубайса, у якій він говорить про сотні тисяч долярів готівкою на фінансування єльцинівської передвиборчої кампанії та способи унеможливлення втручання прокуратури до цієї справи.

Нагадаю також, що знадобилося декілька офіційних спростувань Кремля вустами єльцинівського пресового секретаря Сергія Ястржембсько-го про те, що донька Єльцина, Тетяна Дяченко, скоро отримає відповідальний пост у спеціяльно створеній комісії нагляду за силовими структурами. Вдавати, як це роблять деякі американські видання, що повернення Єльцина підсилить демократизм московської верхівки, — значить заплющувати очі на зростаючий макіявелізм та авторитарність у методах керівництва Єльцина і його оточення. Тепер лише політично наївна людина може вважати, ніби керує дійсно Єльцин — методи керівництва все відвертіше повертаються до апаратно-наказового стилю бюрократичного управління, характерного для останніх років брежнєвської епохи.

Ще перебуваючи на урядовій дачі у Завидово після операції, Єльцин запевняв, що після повернення до Кремля посилить контролю за виконанням його указів. Оскільки укази, згідно зі совєтською традицією, охоплюють геть усе, від розміру гвинтів для тракторів до політики стосовно НАТО, і їхнє число зростає зі швидкістю ланцюгової реакції, то відповідно множиться і кількість бюрократичних інстанцій та чиновників, покликаних ті укази виконувати. Вашінґтонська бюрократія, кількість якої республіканський Конґрес безуспішно намагався зменшити під час виконання „Контракту з Америкою", становить лише незначну фракцію московської урядової бюрократії. Склад ЦК Компартії на Старій Площі до розпаду СССР становив близько 700 працівників. Тепер в одній адміністрації призидента під контролею Чубайса перебуває більш ніж 1,500 бюрократів. Кількість управлінського апарату в Росії давно перевищила число управлінців за Совєтського Союзу — 17 млн. осіб. До демократії це не має жодного відношення.

Ще один міт

Інший розповсюджений міт західньої преси — це те, що повернення Єльцина буцімто зменшить впливи мультимільярдерів (долярових) з його найближчого оточення, які по суті й фінансували його передвиборчу кампанію, та через зміну податкової системи допоможе прискорити економічні реформи.

Всупереч цим наївним очікуванням преси, наприклад, англійської „Файненшл Таймс" з 24-го грудня, супермагнат Борис Березовський, що контролює найбільшу у Росії компанію з автомобільного експорту-імпорту „Логоваз" та майже половину російської мас-медії, отримує стратегічний пост заступника секретаря Ради національної безпеки. Цікаво, що під час свого призначення він мав громадянство Ізраїля, від якого потім, вже після призначення, відмовився. І цей Березовський буде справно платити податки під батьківським оком Єльцина, або черномирдінський „Газпром" поверне більйони долярів до державної скарбниці, які він „заощадив" в наслідок нечуваного у ринковій економіці звільнення цієї найбільшої у світі газової монополії від сплати податків? Питання, як то кажуть, реторичні.

Не треба бути генієм політичної проґнози, щоб передбачити, що несплата податків у Росії — це не просто гра з урядом у „дожени-спіймай", яку більш-менш ведуть всі компанії у світі. Там це перетворилося на різновид національного спорту, стало частиною нової післясовєтської психології. Почесно не платити податки — це є ознакою дійсної ваги компанії, а той, хто платить — просто дурень без належних зв'язків. Зламати цю психологію мафіозного ринку, що процвітає у Росії, є справа практично неможлива. Тому, відповідно, бюджет не буде мати грошей не лише на заробітні платні, але й на інвестиції. Відповідно, економіка буде невпинно занепадати, цього року вона уповільнилася ще на 6 відсотків — темпи часів „великої депресії" у ЗСА, коли банкрутували тисячі компаній. Нічого подібного нема у Росії — виробництво падає, а банкрутств немає, як нема і безробіття. Інфляція є на рекордно низькому рівні.

Все це кричуще суперечить клясичним канонам маркоекономіки та функціонування ринку і свідчить красномовніше, ніж бадьорі опінії експертів з Міжнародного валютного фодну або Світового банку, що ніякої ринкової економіки у західньому розумінні у Росії нема. А що ж є, може запитати читач? Є просто словесна конструкція, побудована на різному значенні одного й того ж терміну. Для Єльцина і Березовського ринок — це персональна влада і корупція, а не дотримання законів. Для західніх бізнесменів ринок — це здебільшого дотримання правил гри, закріплених у законах. Доти, доки буде тривати ось таке добровільне обдурення, Росія буде вивозити свої гроші за кордон, брати більйонові позички від Міжнародного валютного фонду для фінансування своїх бюджетних витрат та проводити жорстку зовнішню політику як щодо „дальнього" так і „ближнього" зрубіжжя.

Російська політика стосовно Заходу і запляннованого поширення НАТО — це пряме втілення антидемократичних, імперсько-шовіністичних тенденцій, що панують тепер у Кремлі. Чим категоричне заперечення Росії проти поширення НАТО на Схід, яке є справою добровільною — адже ніхто країни Східньої Европи туди не тягне за вуха, — відрізняється від політики „нєт" прісної пам'яті міністра закордонних справ СССР Громика? Абсолютно нічим, але оскільки Росія начебто вже не ворог, але й ще не друг, то

(Закінчення на стор. 3)

Святослав Левицький,
Калуш

Віхола

(Новеля)

— У-у-у-гух! Сипнула віхола колючим як терня крижаним віялом сніги, заглянули в кожну борозну-зморшку зчорнілого обличчя, обпекла студінню міцно стулені уста, закружляла між хрестами та кам'яними брилями-пам'ятниками, замітаючи білим хвостом долинки між могилами. Старими і недавно насипаними, багатими гробницями і занедбаними горбиками, з дерев'яними хрестами і мармуровими пам'ятниками. Рівняла їх. Лютою була віхола. Зла. Бо не мала тієї сили, щоб зрівняти в одну мертву снігову пустелю не тільки могили, а й нагробники та хрести, що стояли міцно зрісшись з землею, вмуровані в неї людськими мозолястими руками твердо, незламно. Не то, що дерева близького лісу, які вона, віхола, трощила, з корінням рвала.

Але вже оту худеньку постать у благенькій одежині вона зламає таки, посіче сніговим вихором, а потім і поховає тут, засипавши білим саваном-кучугурою. Завивши голодним лісовим сіроманцем, віхола жбурнула всю свою лють — холодну міць в обличчя Матері.

Від цього натиску Мати на мить здригнулася і ще міцніше худим виснаженим тілом припала до хреста. Їй було не до віхоли. Вона прийшла до свого сина. До старшенького. На хвильку зайшла, бо привикла щоденно ходити до нього. Мусіла щоденно урвати в повсякенних клопотах ту хвильку часу для старшенького, бо меншенький потребував її часу і її праці більше. Набагато більше. Навіть не те слово — набагато більше. Мати тепер жила тільки для нього і заради нього.

Меншенького вона народила через рік після тої чорної днини, коли старшенького привезли вояки та старшина. Цинкову труну відкривати заборонили. Боже! Як хотіла востаннє глянути на свою кровинку. Одинака свого. Не дозволили.

— Паґібшіх прі іспалнєнії інтєрнаціонального долґа в Афганістанє харонят нє аткрівая ґроба, — пояснював вигавкував офіцер, карбуючи слова, що гупали кувалдою в зранене серце Матері: — Закон таков!

— Який закон?! Чий закон? Господи, хто придумав такі закони, щоб забирати в матерів в муках і праці виплеканих синів, щоб гнати їх на загибель в чужі краї, а потім привезли в металевій скрині і не дозволили востаннє глянути в голубінь рідних оченят, злегка торкнутися пшеничних кучерів, материнською чистою сльозою змити бруд чужих доріг і гріхів чужих? Хто дасть сили пережити це?

Згадки про старшенького вже давно не викликали в неї сльози. Навіть непрошеної. Бо не було вже сліз в її висушеному горем, працею, недоїданням тілі. Не було вже сліз. Виплакала всі.

Поправила дарунок для меншенького. Тримала його за позухою, щоб не замерзли дві апельсини, що їх купила для нього на базарі. Останні купони пішли на це. Але нічого. Вона привикла. Привикла обходитись майже впроголодь. Аби синок ріс здоровим.

Чоловік після смерти старшенького настояв, щоб родила ще раз. Послухала, бо привикла слухатись. Чоловіка любила, хоча і боялася його. Можливо тому, що боялася всіх чоловіків. Батьківського слова чи ласки ніколи не знала. Батька вбили, коли їй, найстаршій дочці в родині, було тільки п'ять рочків. „Червона мітла" замела його. Потім була довга дорога в Сибір, сибірські люті морози і похорон двох менших сестричок. Повернулися з мамою в рідне містечко, коли вже була майже дорослою. А чоловіків боялася. Конвоїри, бриґадири на лісозаготівках, облавники — всі були чоловіками, грубими, жорстокими.

А свого Петра покохала відразу, як тільки побачила. І назавжди. І тільки його одного. Тому була вірною і слухняною. Сказав, що одного сина досить буде, бо часи тяжкі. Послухала. Сказав, що треба ще родити...

Віхола, знасилившись в пориві розбити на друзки, зрівняти з землею худеньку постать Матері, ревнула люто, кличучи на поміч побратима-мороза:

(Закінчення на стор. 3)

PALLADA INTERNATIONAL INC.
98 Second Avenue, 2nd floor,
New York, N.Y. 10003
Tel. & Fax (212) 387-8683

ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ
Український центр „Паллада"

Про громадянство України та ЗСА

Я є громадянка України і перебуваю у ЗСА тимчасово. У мене тут народився син. Незабаром я виїду з сином в Україну. Мене цікавить питання: чи не втратить мій син права на американське громадянство, якщо він буде постійно жити в Україні і чи повинен він приймати українське громадянство?

Під сучасну пору діє закон, що надає право на горожанство ЗСА всім особам, які народилися на території цієї країни. Щоправда, вже піднімалося питання про те, щоб змінити це положення і, враховуючи сучасні тенденції у розвитку іміґраційного законодавства, у майбутньому можливо очікувати деякі зміни і в цьому питанні. Ваш син у 16 років автоматично одержить українське громадянство, якщо він цього захоче. Якщо ні, він може жити в Україні як особа без громадянства. Після досягнення повнолітнього віку (за американськими нормами — 21 рік) особи, які народилися у ЗСА , можуть без будь-яких труднощів одержати американський пашпорт у консуляті ЗСА на місці постійного проживання (для громадян України у Києві). Одержати пашпорт громадянина ЗСА можуть однаково і громадяни України і особи без громадянства. Якщо така особа приїжджає до ЗСА з чужоземним пашпортом (тобто громадянином іншої держави), то варто їй подати відповідне прохання і, без зайвих формальностей, пашпорт громадянина ЗСА буде вислано поштою.

Одержавши пашпорт громадянина ЗСА, згідно з українським законом, така особа повинна оформити документи про вихід із громадянства України. Якщо пашпорт ЗСА одержано у київському консуляті, то заява на ім'я Президента України про вихід із громадянства подається до місцевого відділу міліції. Якщо у ЗСА — до українського консуляту.

Процедура виходу з громадянства України триває 3-5 місяців. Отже, з боку ЗСА, закон дозволяє громадянам України, що народилися в Америці, затримувати подвійне громадянство, а з боку України — ні. Для громадян ЗСА, що народжені в Україні, покищо немає можливости на цій підставі одержати так легко український пашпорт (тобто відновити громадянство на підставі місця народження), як це робить американська сторона для своїх дітей. Україна, поновлюючи таким особам горожанство, вимагає негайної відмови від горожанства ЗСА і, відповідно, всіх пільг громадянина ЗСА, наприклад, зародбленої ним пенсії, яка у таких випадках видається у відповідних до українського пенсійного законодавства розмірах.

Я приїхав до ЗСА у 1989 році як переслідуваний на підставі віросповідання. При виїзді я був позбавлений українського громадянства. Прошу написати, які можливості є для втікачів мати громадянство України?

До проголошення незалежности України всіх, хто їхав за кордон "на постійно" позбавлялося громадянства і виїжджали без пашпорту (від 1992 року осіб, що покидають Україну як втікачі, не позбавляється українського громадянства). Ми задали питання про можливість надання українського громадянства особам, які виїхали з України під час існування СССР, відповідальним працівникам українського консуляту в Ню Йорку і почули у відповідь, що Уряд України згідний повернути таким особам громадянство, але тепер консулят не має у достатній кількості блянків пашпортів. Очікується, що наступного року закордонні амбасади України одержать нові пашпорти і всі, які бажають і мають на це право, зможуть одержати в консуляті пашпорт нового зразка.

Я читав у "Свободі" про те, що при оформленні документів на право постійного проживання, буде збільшено суму кари за нелеґальне перебування. Хотілося б дізнатися детальніше, яких категорій іміґрантів це стосується?

Оголошено, що від 28-го грудня 1996 року іміґраційна служба вводить підвищену оплату (1,000 дол.) при прийомі документів на одержання статусу постійного жителя ЗСА для деяких категорій іміґрантів. Це стосується категорій, що попадають під дію тимчасового закону, термін дії якого закінчується з кінцем біжучого фінансового року, тобто 30-го вересня 1997 року. Сюди відносяться всі ті, кому раніше (до 1-го жовтня 1994 року) для одержання "зеленої картки" треба було виїжджати на батьківщину. Ця сума є додатковою до тої, що сплачується в обов'язковому порядку за оформлення паперів іміґраційною службою. Платити кару належить тим, які перетягнули дозволений термін перебування, прибули до ЗСА без візи, працювали без дозволу СІН, та деяким іншим, менш чисельним групам. Не карається за порушення іміґраційних законів тих, кому і раніше (до 1994 року) було дозволено подавати папери на одержання "зеленої картки" на території Америки — це близькі родичі громадян ЗСА та деякі інші категорії іміґрантів.

Вже кілька років як я знаходжусь в Америці без візи. Брав участь в іміґраційній льотерії, але мені не пощастило. Чи це правда, що надалі я вже не маю права брати участь в льотерії, бо знаходжусь тут нелеґально?

Це питання є дуже актуальним. Адже в ЗСА знаходиться маса людей, для яких іміґраційна льотерія є практично єдиним реальним шансом одержати леґальний іміґраційний статус. Ситуація ще остаточно не вияснена і ніхто тепер не скаже напевно, яке рішення буде прийнято у цьому питанні. З одного боку ті, що виграли право подавати прохання на стале перебування на підставі льотерії, офіційно не відносяться до числа тих нелеґалів, яким дозволено одержувати статус на території Америки. Це означає, що всім, хто на день 1-го жовтня 1997 року (коли почнеться оформлення документів для тих, хто виграв у льотерії DV-98) будуть мати 6 і більше місяців нелеґального перебування в ЗСА, може бути відмовлено у праві подавати папери. Але, з другого боку, цілком можливо, що Уряд продовжить дію положення про можливість зміни статусу без виїзду на батьківщину у тому вигляді, в якому

(Закінчення на стор. 3)

Львів не забув свого славного сина

Св. п. С. Гординський

30-го грудня минає рівно 90 років з дня народження поета, мистця і мистецтвознавця Святослава Юрія Гординського, що не дочекався цієї рівної дати, відійшовши з цього світу 8-го травня 1993 року.

Він, що був душею передвоєнного культурного Львова, один із засновників АНУМ, відвідав вперше вже вільне своє родинне місто у 1991 році, а коротко перед несподіваною смертю, у вирі творчого життя, отримав почесне громадянство Львова.

Тому не диво, що саме у цьому Львові відзначили тепер 90-річчя з дня народин мистця і відкрили виставку [illegible] його спадщини, яку [illegible] цього року пе[illegible]ихуди із ЗСА.

Урочистий вечір відбувся з того приводу у приміщенні Національного Музею при вул. Драгоманова ч. в четвер, 5-го грудня, із багатою програмою, якої моттом було показати С. Гординського на тлі розвитку української культури XX століття. На цю тему говорили: Любов Волошин, Василь Глинчак, Ірина Калинець, Микола Колесса, Роман Лубківський, Василь Отткович, Левко Різник, Тарас Салига, Олександр Федорук і Роман Яців. У програмі взяв також участь інструментальний квартет „Колаж". В осередку уваги того святочного зібрання було відкриття виставки С. Гординського п. з. „Мистець і його час" і презентація його мистецької спадщини, а це бібліотеки та архіву, що завдяки старанням родини і помочі відомого мецената Мар'яна Коця дісталися літом цього року до родинного міста нашого мистця і поета.

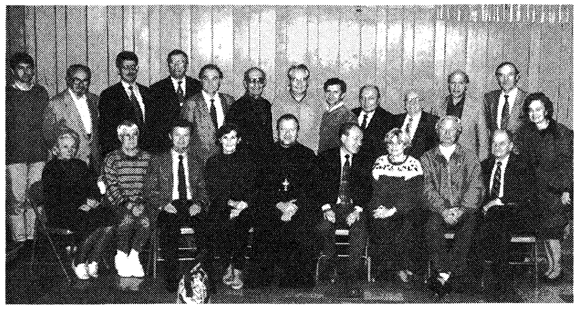
Так С. Гординський хоча по смерти, але повернувся до Львова і це повернення вшанували належно культурні кола його родинного міста. Жаль однак, що так родина померлого, як і українська громада в ЗСА, де покійний так довго жив і творив, довідалися про цей особливий вечір на його пошану щойно після його відбуття і організатори не повідомили про нього, хоча у Львові писала про це преса і відмічено цю подію також в радіо й телебаченні.

Треба надіятися, що і на другій півкулі 90-річчя з дня народження С. Гординського не промине беззвучно.

О. Кузьмович

Загальні збори Комітету Допомоги Україні — Приятелі Руху Відділ північного Ню Джерзі

Загальні збори Комітету Допомоги Україні — Приятелі Руху, Відділ північного Ню Джерзі, відбулися у Мейплвуді, Н. Дж., 31-го жовтня ц. р. Збори висловили подяку уступаючому голові, проф. Романові Андрушківу, за його працю для товариства протягом п'ятьох років. Був це критичний час, коли допомога для України була спеціяльно потрібна. Вона полягала головно в допомозі студентам з України влаштуватися на студії та стажування в ЗДА, а також як допомога українським приїжджим науковцям одержати „ґренти" та грошеві субсидії для видання українських книжок і університетських підручників в Україні і висилка назбираних книжок „контейнерами".

Учасники зборів

Нова управа товариства має такий склад: голова — д-р Євген Федоренко, заступники голови — Р. Ричок, А. Кулик, М. Яворський і Л. Крупа, секретар — Л. Крамарчук, касир — Р. Лесько, організаційний (імпрезовий) референт — О. Голинський, пресовий референт — проф. П. Грицак, Контрольна комісія — М. Боровик, В. Луцкевич і Я. Ткач.

Д-р Є. Федоренко сказав про свої пляни на майбутнє, що продовжувати оригінальну діяльність товариства. Співпраця базуватиметься головно на стосунках з громадськими установами й поодинокими добре перевіреними, кваліфікованими приватними особами, на продовжуванні висилки підручників та мистецької літератури для шкіл, університетів і бібліотек України. Також плянується передплата української преси для українських шкіл та придбання, наскільки можливо, підручників для шкільництва й довідкову літературу; підтримувати фінансово студентів з України і приїжджих з України, сплачувати іспити з англійської мови, TOEFL, та підтримувати українських, тепер часто бідуючих, письменників.

Праці багато, але всі ми разом, ціною серйозних зусиль напевне спроможемося успішно допомогти нашим братам і сестрам в Україні. Щоб успішно продовжувати нашу діяльність, є одначе конечно потрібна також моральна підтримка й фінансова допомога від українського громадянства в ЗДА. Тому товариство просить про щедру фінансову підтримку, щоб праця Комітету Допомоги Україні, Відділ північного Н. Дж., могла успішно продовжуватися в найближчі роки. Чеки просимо виписувати на: Friends of Rukh, Account No. 6231, і висилати на адреси Self-Reliance Federal Credit Union, 734 Sandford Ave., Newark, N.J. 07106 або Friends of Rukh, c/o Dr Eugene Fedorenko, P.O. Box 96, Morris Plains, N. J. 07950-0096.

Ця фінансова допомога є дуже потрібна для належного виконання плянів товариства, бо поза тим приходи з членських вкладок і продажі печива та оказійного влаштовування громадянських імпрез не вистачає до повного їх переведення в життя.

Учасник

У СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого дорогого МУЖА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАПІЖА

будуть відправлені поминальні
СЛУЖБИ БОЖІ
17-го січня

в церкві Вудстак, Канада;
у Бразилії;
у Дітройті в церкві св. Івана Хрестителя на заході міста 18-го січня 1997 р. о год. 9-ій ранку.

Прошу згадати покійного у своїх молитвах.

Дружина — ОЛЕНА

Повернення...

(Закінчення зі стор. 2)

про це треба говорити напівпошепки. Росія вже не ворог — тому зрадити свою країну для працівників Сі-Ай-Ей та ФБР вже не є так драматично, це вже мало не тривіяльна справа.

„Готові до битви"

Повернення Єльцина до влади буде означати посилення авторитарних методів керівництва. Паралельно буде підсилюватися театральність, „гененіяльність" стилю його керівництва, пануватиме все більша брехня про реальний стан економіки, стане твердішою контроля над засобами масової інформації, найперше над телебаченням та радіо.

Посилення неоімперської, шовіністичної політики Кремля, виявом якої є активність московського посадника Лужкова стосовно Севастополя, викликане втратою Росії своєї національної ідентичности та намаганням знову й знову віднайти її у прообразі „воїна", „борця", а не у прообразі мирного жителя. Проти НАТО треба боротися, за Севастопіль треба, як казав Лужков, воювати. Єльцин, що є глибоко символічно, повернувся до Кремля, щоб бути готовим „до битви". З ким? Зі своєю розірваною сутністю, скаліченою психікою великодержавности. Безславно втікши з Чечні, Москва тепер прямо береться за створення „Великої Росії", перша цеглину вже закладено у підмур — Білорусь. Україна тому претворюється на об'єкт посиленої уваги Кремля. Визнати офіційно у договірно-правовому порядку кордони з Україною, підтвердити відсутність жодних територіяльних претензій до України є тяжким випробуванням для російського політичного менталітету. Зробити цей крок для московського естаблішменту буде вкрай важко. Тому треба позбавитися ілюзій, що з поверненням Єльцина магічним чином розв'яжеться проблема Чорноморської фльоти, якось забудеться демарш Державної думи стосовно Севастополя, зникнуть протекціоністичні бар'єри на шляху українських товарів тощо. Попереду тривала, копітка праця. Разом з тим, за Єльциним стоять політики, для яких гра в демократію, на якій Єльцин заробив політичний капітал у період 1989-91 років; нічого не варта, вони просто не знають, що це таке, або розуміють її виключно у сенсі персонального збагачення. Вести справу з такими політиками буде значно важче, ніж з Єльциним. Чи „мирний громадянин" переможе „бійця" — ось у чому суть драми політичного повернення Єльцина для України.

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

88-го Відділу УНС, почесного голови Окружного Комітету Трой-Олбані і головного радного впродовж довгих років. В 1955 році перебрав відповідальний пост управителя Союзівки, який вірно сповняв до 1983 року. Був активний в політичному житті, де сповняв функції члена леґіслятури повіту Олстер та був президентом Лайонс клюбу в Керґонксоні.

Після смерти єдиного сина в Україні, його дружина Магдалина в 1973 р. переїхала до ЗСА, де і жила з В. Квасом до кінця його життя в Керґонксоні. В. Квас був душею та серцем завжди при Союзівці, так довгі роки як її адміністратор, як до кінця свого життя, постійно цікавлячись подіями, гостями та розвитком оселі.

Парастас відбудеться в п'ятницю, 3-го січня, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Гюмістон у Керґонксоні. Похорон в суботу, 4-го січня, о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці, а опісля на цвинтарі Пайн Буш в Керґонксоні.

Про громадянство...

(Закінчення зі стор. 2)

воно існує тепер (див. відповідь на попереднє питання). Адже держава зацікавлена у тому, щоб не втратити додаткових прибутків, що в значній мірі йде на розвиток іміграційної служби, і не перевантажувати ще більше працею американські представництва за кордоном. Державний департамент ЗСА проголосив умови проведення іміграційної льотерії DV-98 і повторив, що для участи в іміграційній льотерії не вимагається мати легальний статус. Щоправда, сказано, що „Державний департмент буде подавати інформації іміграційної служби ЗСА для формулювання, редагування та керування процесом впровадження в життя іміграційних законів країни". Отже, не втрачайте надії.

В іміграційних питаннях слід звертатися на адресу: Pallada International, Inc., 98 Second Ave., 2nd Floor., New York, NY 10003; tel.: (212) 387-8683.

Віхола...

(Закінчення зі стор. 2)

— Заморози її!

Як народився її менешенький, Матір розцвіла повновидою квіткою, на личку знову появився рум'янець і ті дві ямочки від усмішки, які так любив цілувати Петро. Та недовго була радість у домівці Матері. Якось йдучи з городу до хати, залишивши на частинку дитину з батьком, почула з хати дивний грюкіт. З тривожним стукотом серця вбігла до хати і побачила, як чоловік з усієї сили гамселив над головою сина ополоником по пательні.

— Він глухий! Він не чує нічого! — кричав Петро. Лікарі підтвердили повну глухоту дитини. З того часу чоловік пив. Втікав з хати, щоб не чути белькотіння глухого сина. А потім зовсім покинув їх. Поїхав на сезонові роботи і там пристав до якоїсь молодиці. З того часу сама опікувалася менешеньким. Коли підріс, віддала в інтернат для глухих дітей. А всю свою працю, все своє життя вклала в нього. Щоб був добре зодягнений, щоб не знав голоду. А перші слова, вимовлені ним такі малозрозумілі, такі незвичні для чуючих людей, бо сама дитина теж їх не чує, давали їй надію-мрію, що знайдуться такі ліки, такі препарати, що нарешті станеться чудо, — і син її, її менешенький, дістане той дар Божий — слух і мову.

А недавно сталася ще одна біда. Вдарив її синочка автомобіль на слизькій зимовій дорозі. Гоняться, не бачачи нічого і нікого перед собою, молодики, пошли їм, Боже, розуму.

Стрепенулася від згадки про лікарню, де її синочок, спробувала відірватись від могилки, але крижаний холод скував диким болем тіло її, давши здавалось би рятівну думку: — „Спочинь ще трішки..., спочинь".

Прихилилася до хреста і здалося їй, що й справді потеплішало. Віхола не забарилася вкрити сніговою ковдрою їй ноги, тихо зашепотівши відлунням зимовго лісу: — Спочинь...

Послухала. І знову відчула тепло, а з тим літеплом-леготом звідкись здалека вдарило диво-світло, пронизивши сіру пелену снігової завірюхи. Світло-диво було нерозривно зв'язане з неземною музикою, що линула звідкись згори. В цій музиці-світлі до неї йшли: ...її старшенький з двома дівчатками у квітчних віночках, впізнала їх — це ж її сестрички, що замерзли в Сибірі, її матуся з якимсь струнким високим чоловіком у мазепинці.

— Боже, так це ж мій батько! — здогадалася. Вони йшли до неї, йшли... і ніяк не могли наблизитися. Тоді вона всім своїм єством метнулася до них. В цьому пориві-польоті її зупинила владно піднята рука її старшенького і за нею і голос метері:

— Стій! Йди до менешенького. Він чекає тебе!

Знемагаючи зусилля відкрити очі і сміливо глянути в здивоване холодне обличчя віхоли, встати на ноги, в які в ту ж мить вп'ялися-вгризлися диким болем тисячі голок-колючок, і ступити перший крок:

—Іду, синку. Іду, — безмовно, подумки прошепотіли уста.

— У-у-у-гух! — глухо вдарила віхола в лісову стіну і, відбившись від неї, легенько вперлася Матері в спину, підштовхуючи її до виходу на дорогу і, ніби злякавшись свого першого доброго вчинку, затихла, покривши засніжену землю багрянцем західнього сонця, що стрімко котилося за обрій.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

З глибоким жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що з волі Всевишнього 20-го грудня 1996 р. відійшла у вічність на 86-му році життя наша дорога МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ЕВДОКІЯ АНДРЮК
з дому БОДНАРАШЕК-ШУТАК

ПАНАХИДА відбулася 22-го грудня о год. 7:00 веч. в похоронному заведенні "М & К", Віена, Вірг.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 23-го грудня в соборі св. Родини у Вашінгтоні, опісля на український цвинтар — "Cedar Hill Ukrainian Memorial".

Залишені в глибокому смутку:
сини — полк. ВАСИЛЬ з дружиною МАРТОЮ
— інж. ДМИТРО з дружиною АНДРЕЄЮ
— АДАМ з дружиною ЕЛИСАВЕТОЮ
доньки — СТЕФАНІЯ з мужем ЕВГЕНОМ СИРОТЮКОМ
— МАРІЯ СКОТ
— ЮЛІЯ з мужем ВЕЇДОМ ДОВДЛ
внуки — д-р ОЛЕКСАНДЕР з дружиною
— д-р ДАРСІ
— МАРКО
— АНДРІЙ з дружиною АННОЮ
— СТЕФАН з дружиною СУЗАНОЮ
— ПЕТРИК з дружиною НЕНСІ
— ЮРІЙ СИРОТЮК з дружиною ДІ
— інж. ДАНИЛО СИРОТЮК
— НАТАЛКА з мужем інж. МИХАЙЛОМ О'ЛАФЛІН
— адвокат д-р ЛІНДА СКОТ
— СУЗАН з мужем лт. ШЕЙН ҐАТРІ
— інж. РОДІЯН ДОВДЛ
— ДОУН ДОВДЛ
— СІНДІ з мужем СТЕФАНОМ КЕРНЕЇ
— СТЕФАН СТЕНЛІ з дружиною СУЗАН
правнуки — ХРИСТИНА, ЛУКА, ТАЙЛЕР, СІЄРА, РАЙАН, ЕРИКА, ЕЛИСАВЕТА, КРІСТИН, ОСТИН, ТАЙЛЕР
ближча і дальша родина в Україні і Румунії.

Замість квітів, родина буде щиро вдячна за молитви й за дар на дітей Чорнобиля („Children of Chornobyl Relief Foundation") і на шкільні книжки в українській мові для шкіл в селах Луківці й Бергоміті, („Book Fund, Ukraine"). Чеки прошу пересилати на адресу: Andriuk Family, 1 Chasmars Pond Rd., Darien, Ct. 06820.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 18-го грудня 1996 р. в Dundas IL. з волі Всевишнього відійшла у вічність на 79-му році життя

бл. п.

ІЗИДОРА БОЯРСЬКА
з дому МАЛЮЦА

мгр етнології, член НТШ.

У глибокому смутку родини:

БУТОВИЧІВ
ҐАЛІБЕЇВ
ІВАНЦЕВИХ
КОТИКІВ
КРИВОКУЛЬСЬКИХ
КРАВЧУКІВ
МАЦЬКЕВИЧІВ
МЕДИЦЬКИХ
ОЛІЙНИКІВ
ПОЛЯНСЬКИХ
ПОПОВИЧІВ
РОМАНКОВИХ

ПОХОРОННІ обряди:

ПАНАХИДА — 3-го січня 1997 р. о год. 7:30 веч. у Rasmussen Funeral Home, 90 Main Street, Narrowsburg, N.Y.

ПОХОРОН — 4-го січня о год. 12:00 по пол. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що по короткій недузі заосмотрений св. Тайнами в суботу 28-го грудня 1996 р. відійшов у вічність мій дорогий МУЖ

бл. п.

ВОЛОДИМИР КВАС

ПАРАСТАС у п'ятницю 3-го січня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Humiston Kerhonkson, N.Y.

ПОХОРОН в суботу 4-го січня о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці, а опісля на цвинтар у Pine Bush Kerhonkson, N.Y.

У глибокому смутку:
дружина — МАГДАЛИНА
та ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні

Замість квітів проситься складати пожертви на церкву св. Трійці в Керґонксоні, „Діти Чорнобиля" через Союз Українок, Український Музей в Ню Йорку і Пласт в Україні.

Ділимося сумною вісткою з членами Головного Уряду, з цілим членством УНСоюзу, гостями Союзівки та громадянством, що в суботу 28-го грудня 1996 р. по короткій недузі відійшов у вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИР КВАС

колишній управитель Союзівки, колишній член Головного Уряду УНС, почесний голова Окружного Комітету Трой/Олбані і член леґіслятури повіту Олстер.

ПАРАСТАС в п'ятницю 3-го січня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Humiston, Kerhonkson N.Y.

ПОХОРОН в суботу 4-го січня о год. 10-ій ранку в церкві св. Трійці, а опісля на цвинтар у Pine Bush, Kerhonkson, N.Y.

Дружині МАГДАЛИНІ та цілій родині складаємо щирі співчуття.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС

...Життя — весни
привіт і відлет журавлів,
Контрастів перелив в
часу стру пливучі;
Початок і кінець в
синтез нерозлучній,
Життя — це
родження і похоронний
спів.

Життя — це рідний
дім і чижини скитання,
Людини і Творця
діалог:
Це ласка чи проклін?
Яка ж мета остання?

Терпіння й зойк
невдач? Де ж радість
перемог?
О, Боже, відповідь на
всі оті питання:
Життя — це символ-
хрест і вічности пролог.

Євген Кривенко

Софія

Св. п. С. Незд

Біжать Іванко, Марійка, Ганнуся, Софійка, Євка та Гафійка, біжать так швидко, що аж не бачать ані темнозеленої смуги трави, ні блакитного неба. В очах їхніх миготить начебто кружляє світ, груди пронизує гострий струмінь чистого карпатського повітря, а ноги ледь торкаються землі. Аби швидше! А там... повно людей у їхньому домі: в очах їхніх смуток і горе. Сусідка пестливо гладить скуйовджені вітром голівки зі словами: „Сирітки ви бідні, сирітки!"

Час останньої мандрівки усім нам визначає тільки Бог, але зарано він визначив ту мандрівку для мами цих діток, а незадовго забрав до себе і їхнього тата. Нелегко стало сиріткам: старший Іван дбав, як знав, за молодшими, а Ганнусю забрала до себе покійного батька сестра. Бігли роки, та так швидко, ніби той полонинський потік такої чисто-кришталевої, що аж віддавала сріблом, гірської води. І незчулася Софійка, як в одну мить з незграбного підлітка вона стала красною панною.

Околиця, де росла Софійка, вабила своєю карпатською чарівністю не тільки місцевих жителів, але була привабливим місцем для багатьох туристів. Частими відвідувачами цих прекрасних місць були студенти з Праги, і одним з них був Микола Нездійминога родом з Полтавщини, колишній воїн Петлюрівської армії, а тепер студент медицини в Карловім університеті. Один день, проведений в Карпатах, не був звичайним днем для Миколи, бо зустрів він там Софійку-красуню. Лише декілька зустрічей було досить для Миколи, щоб відчути, що в ньому наступила нез'ясована переміна. Він зауважив, що зі студента-юнака стає дозрілим, серйозним мужчиною. Він відчув, що його почуття до неї перестали бути хвилевою любов'ю, перелітним романсом, відпустковою „нагодою й пригодою", а перейшли в глибоке внутрішнє бажання бути з нею назавжди. Микола з'ясував собі — він кохає Софію і прагне одружитися з нею. Йому ніщо її сирітство, різниця віку, побутово-звичаєві навики чи маєтковий стан. Вона мусить належати йому назавжди!

Трьох тижнів знайомства було досить для Миколи, щоб зважитися на відверту розмову. Під час однієї з щоденних прогулянок вийшла молода пара на галявину, звідки розкривався чудовий карпатський краєвид. Сіли на узліссі і замилувались тим краєвидом. Про кращий момент для освідчення в коханні годі було й мріяти. Тож, не вагався довго Микола, а тут же запропонував своє серце і руку Софійці. Глянув на неї, і все його обличчя одягнулось у осяйність, що зразу передалась і їй, та огорнула все її єство. Підвела вона своє миле личко до нього і вгорнулася в те тепло, що йшло від нього і яке замінило їй те тепло, якого не зазнала від батька й матері. У відповідь запроменів її погляд дівочий і такий ніжний... І вони пішли, немов оце вони вже здавенна були одним суціллям, одним життям!

Микола ще мусів студіювати один рік, тому вирішили зі шлюбом зачекати до наступного року, але щоденне листування допомогло їм перебороти довгу розлуку. Як тільки Микола отримав диплом доктора медицини, полетів він на крилах любови до Срібної Землі, до своєї милої Софії. Після щасливого одруження молода пара переїхали до Праги, бо молодий доктор, будучи надзвичайно здібним студентом, був запропонований на становище асистента в ділянці медичної хемії в доктора Горбачевського. В 1932 році д-р Нездійминога зі своєю „половинкою", як він її часто й любо називав, виїхали до Мадри в Словаччині, де зайняв пост шефа санаторії. В 1934 році переїхали до Швадляру, де д-р Нездійминога своєю відданою працею окружного лікаря досягнув великого признання.

Дорога життя для подружжя Нездійминоги крутилася, як та стежка в карпатських полонинах. Хоч доля змусила їх жити не в Україні, д-р Нездійминога завжди залишався вірним патріотом України, допомагаючи багатьом українським організаціям як фінансово, так і добрими порадами; також він пробудив і в Софії національне почуття та любов до свого українського.

Мрія про повернення в свою, вільну від москалів, Україну завжди жевріла у них, але Друга світова війна змусила подружжя покинути Швадляр і виїхати ще дальше від рідної землі:спочатку — до Баварії, де в Інгольштадті д-р Нездійминога працював лікарем в таборі Ді-Пі, а пізніше — до Америки. Навколо сіріла чужа земля, але запорукою щастя в родині Нездійминоги (Незд) завжди були їхні вдачі: одверті, щирі одне до одного, вирозумілі та ніжні. Обоє розуміли та доповнювали одне одного, відчували й думали подібно. Микола був для Софійки дорогим мужем, але також замінив їй і матір, і батька, яких вона так рано втратила; вона ж була його повірницею й натхненницею, і своєю погідною оптимістичною вдачею підтримувала його в хвилини сумнівів чи зневіри й давала йому поштовх до творчої праці. Д-р Нездійминога захистив свій диплом і на чужій землі — на землі з новими мовою та звичаями, і працював лікарем у шпиталі в Філядельфії.

Щастя розбилося з наглою смерти д-ра Нездійминоги і самотність закралася в душу Софії, бо за всіма роками тепла, любови і щастя стояли, немов чорний мур, понурі дні і ночі самотности, які перекреслювали все інше, залишаючи тільки пустку. Хоч як було важко для Софії пережити втрату найдорожчої людини, все таки вона знайшла в собі силу повернутися до суспільно-громадських обов'язків та до українських справ, яким д-р Нездійминога (Незд) надавав такої важливої ваги і які Софія вважала своїм обов'язком продовжувати, тим самим увічнюючи пам'ять про любов мужа.

Жила С. Незд надзвичайно скромно та зате дуже щедро жертвувала на безліч українських справ. Назвати кілька: була фундатором УНІГУ, Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, Українського Техніч-но-Господарського Інституту в Мюнхені; жертвувала на всі культурні будови на території ЗСА (пам'ятник Шевченкові в Вашінґтоні, Андріївську церкву-пам'ятник в Бавнд Бруку, Н. Дж.); довгий час була членом Союзу Українок Америки (Відділ 44-ий), Об'єднання Товариств Прихильників Української Народної Республіки, Сестрицтва св. Покрови в Бавнд Бруку, підтримувала українські наукові товариства, безліч українських газетних видань ЗСА і Канади та інше. Не забувала вона й родини в Україні і завжди допомагала, чим могла.

Назовні перед людьми С. Незд була, як і раніше, товаристською, привітною і навіть усміхненою. Тільки в хвилини самоти відчувала пустку й тугу.

Деякі ближчі знайомі натякали їй на нове одруження, от так, „для товариства", вважаючи такий крок єдиним ліком на самоту. Але така думка ніколи навіть не промайнула в її голові: вона ніяк не могла допустити, щоб поміж нею і Миколою став якийсь чоловік, бо відчувала, що ніхто не може зайняти місця її єдиного справжнього кохання. Самоту замінила Софія книжками, бо надзвичайний потяг до пізнання чогось нового таївся в єстві її. Часто читала аж до світанку, бо ночі більше всього гнобили її безсонням та чорною тугою. Незчулася, як зір її погіршився (можливо, що від тих довгих нічних читань). Погіршення зору далося взнаки і Софія, така активна й енерґійна раніше, останніми роками майже нікуди вже не виходила. Але її невгасна любов до України та віра і оптимізм в те, що її держава таки стане незалежною, справдилася і ви, дорога наша тітко, Софіє, понесли добру новину своєму дорогому Миколі про вільну Україну, за яку він воював і за яку був поранений, але якої так і не побачив. Бажання сердець ваших сповнилося: Україна є незалежна і ми горді бачити її контури на географічних картах світу; ми молимо Бога, щоб наша держава швидко й впевнено вклинилася і в економічні карти світу як сильна і компетентна одиниця.

Якщо вам пощастить в житті, ви, може, зустрінете декілька осіб, які справлятимуть на вас тільки позитивне враження і які своєю поведінкою приведуть вас до прозріння, де ви відчуєте, що життя є краще від того, що ви є близькі і рідні з тією людиною. Моя тітка Софія була для мене тією людиною. Я дякую Богові, що дав мені можливість хоч ненадовго (неповних сім років) зазнати того незабутнього, ніби материнського тепла, і я така вдячна, що наші життєві шляхи перехрестилися.

Померла Софія Незд (Нездійминога) 16-го вересня 1996 року в год. 11:55 полудня в Трентоні, Ню Дж. Вістку про смерть дорогої для мене людини приніс мені до університету, де тепер вчуся, мій муж о. Тимофій Томсон. Пригадую добре, як у тому моменті ніяк не могла зрозуміти, що світ не змінився, що все є так, як і було вчора — кляси і далі йдуть своєю чергою, ніхто не змінює розкладу зайнять, все іде звичною ходою, і що так буде далі, бо ж закінчилося лише одне єдине людське життя... Але те життя було таке надзвичайно дороге [illegible]ене.

Щира душа і люд[illegible] високої моралі, надзвичайної витривалости і сили, вимоглива до себе в першу чергу та й до інших, чесна, справедлива і завжди уважна та готова допомогти іншим, нехай з Богом спочиває. Такою була, є і буде незабутня в моїй пам'яті дорога мені тітка — Софія Незд (Нездійминога).

Світлана